

V Aréně se mydlí Artušovi fotbaloví chlapi

Jiný příběh o legendárním kouzelníku Merlinovi nedosahuje hloubky Proroka Ilji

Jiří P. Kříž

Legendy rytířů kulatého stolu divadelníky lákají. V Česku se jimi zabývají hned tři scény. V pražském Divadle Ta Fantastika a v ostravském Národním divadle moravskoslezském se hrají muzikaly Excalibur repektive Kamelot. Po prázdninách k nim přibyl Merlin – jiný příběh Tadeuze Slobodzianka a režiséra Andrzeje Calińského v Komorní scéně Aréna.

Slobodzianek není u nás autorem neznámým. Jeho Proroka Ilju nastudoval v Aréně Janusz Klimsza. Patří k nejlepším inscenacím této scény. Reprezentovala Ostravu na přehlídkách a festivalech, uznání se dočkala i od kritiků pražské provincie, do sebe zahleděných. Ti jako obvykle zmeškali premiéru, tím víc se pak rozplývali na Ostravaru.

Dvakrát ovšem nevstoupíš do stejné řeky. Zatímco příběh jednoho z pomatených, ale stejně charismatických následovníků Rasputina, umocněný primitivním prostředím zubožené ruské vesnice třicátých

let, nesl v sobě Klimszou ještě vybičované poselství o lidské bídě a hoři, do Merlina se podobnou vnitřní silou a strhující výbušností vpsovat nepodařilo.

Brzdným příznakem transformace legend o Merlinovi, králi Artušovi, Lancelotovi a o jejich družích, chotích a dobrodružstvích do našich časů je totiž křeč. Ve druhé a třetí části tříapůlhodinového představení pak také rozvleklost dramaturgicky nepřipraveného textu.

Až zbytečně polopatistické se zdá být hned úvodní pasování Artušových rytířů na hlučné, vypatlané fotbalové fandasy s gesty, slovníkem a siláctvím okoukanými z akčních seriálů napříč soukromým i veřejnoprávním televizním spektrem. Excalibur vytáhne ze skály nikoli nejušlechtlejší, nýbrž nejvyčuranější z nich podle hesla když se dva perou, třetí se směje.

Na takovém posunu by nebylo nic zlého, zvláště když Michal Čapka (Artuš), Jan Plouhar (Mordred), René Šmotek (Gawain), Josef Kaluža (Lancelot), Vladislav Georgiev (Kay) i další aktéři jsou vy-

Foto PRÁVO – JIŘÍ P. KRÍŽ

Rytíři kulatého stolu (zleva): Vladislav Georgiev (Kay), René Šmotek (Gawain), Dušan Škubal (Claudas), Jan Plouhar (Mordred), Albert Čuba (Perceval), Michal Čapka (Artuš).

baveni dostatečným hereckým rejstříkem pro zvládnutí takového posunu, v němž se bájní hrdinové mění jen v chlapecký sbor se jmény První až Sedmý.

Kamenem úrazu je druhá část, hledání Svatého grálu. Sedmkrát se opakuje táž situace. Obměňuje se jen v symbolických obrazech zápasů, selhání a rytířských proher, a to náznaky zvrácenosti našeho světa obměňujícími se sexuálními praktikami. Samoučelně, bez invence, a jak v našem divadle jinak – samozřejmě nanejvýš cudně.

Záznam naší svobodné epochy, která si s uvolněnými poměry neví rady, je evidentně nesen duchem jenně podsouvané katolické ideologie. Nic proti ní, ale řešení konfliktů, jak je Merlin – jiný příběh přináší, je v jejím zajetí polovičaté, ne-li přímo bezzubé.

Herci na scéně se mohou rozkrájet. Kromě připomenutých určitě také Marek Čisovský (Merlin), Daniela Rainischová (Viviana), Tereza Maňáková (Genevra), Albert Čuba (Perceval), Dušan Škubal (Claudas) i Miroslava Georgievová s Kristýnou Janáčkovou (Chór). Ale diváckou událostí se inscenace bohužel stát nemůže.

Merlin odpoví na otázky svobody

Divadelní soubor nastudoval další hru kontroverzního spisovatele Tadeusze Slobodzianka

Ostrava - Jedno z posledních dramát kontroverzního polského spisovatele Tadeusze Slobodzianka Merlin nastudoval divadelní soubor Komorní scéna Aréna v Ostravě. Inscenace s podtitulem Jiný příběh bude mít premiéru dnes v 18.30 hodin.

Autora Merlina Tadeusze Slobodzianka znají diváci již z kontroverzního příběhu o novodobém Kristovi Prorok Ilja. Také Merlin má šanci nabídnout to nejžhavější ze současné evropské dramatiky, která řeší aktuální otázky naší společnosti.

Merlin je syn Satana, co slouží Bohu

Příběh Merlina vychází ze známé legendy o rytířích Kulatého stolu, Slobodzianek jej však nabízí z netradičního a až pobuřujícího pohledu. Titulní hrdina je představen jako syn Satana, který však slouží Bohu. Bájní rytíři na jeho popud vyrazí hledat svatý Grál, bojují s příšerami, které zosobňují sedm hlavních hříchů, zabíjejí je, a hříchy se tak vtělují do nich samotných.

„Merlin je příběhem o lidech, kteří v euforii chtěli stvořit dokonalý svět, ale v cestě jim stanula jejich vlastní zběsilost,“ říká o dramatu jeho autor. Když byl Merlin inscenován v Bruselu, jeden z kritiků jej interpretoval jako dílo o smrti komunismu. Jiný viděl v postavě Merlina Papeže, který vytvořil Lecha Walesu a Solidaritu, což se mu poté vymklo z rukou. „Jeden z diváků mi řekl: Zajímavý text, ale je vidět, že jej napsal katolík. Nás se ty konflikty netýkají. My jsme ateisti,“ uvádí Slobodzianek.

Přináší změna svobodu?

„Tanky odjely, přišla svoboda. Najednou jsme se cítili jako rytíři Kula-

KULATÝ STŮL. Rytíři přísahají věrnost svému vládci králi Artušovi (Michal Čapka, druhý zleva). Toto je jen začátek Merlina, spleť příběhu o otázkách svobody a sebeurčení jedince, který bude dnes uveden v Komorní scéně Aréna. FOTO: MAFa - ALEXANDR SATINSKÝ

tého stolu. Ti nejdříve ze všech uvěřili tomu, že změna s sebou přináší štěstí,“ tak vidí Merlina tvůrci ostravské inscenace v čele s režisérem Andrzejem Celinským.

Inscenace podle něj nabízí rozhodující otázku: „Může si průměrný rytíř poradit s tím, že se na něj najednou valí tolik protichůdných a nesrozumitelných jevů? Dokáže rozeznat svatý Grál od jeho imitací roztrouše-

ných v nekonečných řadách hypermarketových regálů? Ztratili jsme se v přemíře pokušení, jež s sebou přinesla svoboda? Kde vlastně leží hranice svobody jednotlivce?“

Merlin, který má v Aréně českou premiéru, je uváděn v překladu Pavla Peče. Režie se ujal polský tvůrce Andrzej Celinski, který se v Ostravě již uvedl kladně přijatou inscenací Ústa Micka Jaggera v Divadle Petra

Bezruče. Scénu a kostýmy, které jsou velmi prosté, téměř černobílé a střizlivě věcné, navrhla Marta Rozskopfová.

Hlavní roli Merlina v tomto hutném a mnohoznačném příběhu ztvární Marek Cisořský, jeho partnerkou, svůdnou Vivianou bude Daniela Rainischová. Proslulou královnou Británie Ginevru představí Tereza Maňáková. Suitu sedmi rytířů, kteří na

sebe vezmou smrtelné hříchy, zahraje Michal Čapka (Artuš), Josef Kaluža (Lancelot), Dušan Škubal (Claudas), René Šmotek (Gawain), Vladislav Georgiev (Kay), Albert Čuba (Perceval) a Jan Plouhar (Mordred). Úlohy Choru se zhostí Kristýna Janáčková a Miroslava Georgievová. Pohybovou spolupráci při této inscenaci zajistila Gabriela Wilčková.

MARTIN JIROUŠEK

DNES Krátce

Kopaná

Klienti azylových domů budou mít turnaj

V malé kopané proti sobě v sobotu od osmi hodin ráno nastoupí lidé, kteří přišli o domov. V Ostravě-Svinově se odehraje již šestý ročník turnaje v malé kopané o putovní pohár Samaritan open 2004, což je turnaj azylových domů v České republice. Akce se uskuteční v areálu TJ Svinov. (mao)

Výstava

Hraniční meandry jsou k vidění v Bohumíně

Výstava Hraniční meandry řeky Odry - evropský přírodní fenomén je v těchto dnech k vidění ve Starém Bohumíně. Expozice je otevřena až do 10. října ve všední dny od 8 do 14 hodin, o víkendech pak od 14 do 17 hodin v přízemí domu č. 7 na náměstí Svobody. (mao)

Výstava

Librex vystavuje horolezecké fotografie

Pavel Žofka, horolezec a fotograf vystavuje ve frýdecko-místeckém knihkupectví Librex. Výstava nese název Homo climberus a zachycuje horolezecké motivy, přístupná bude do konce října.

(mao)